

**GLAVNA SLUŽBA
ZA REVIZIJU JAVNOG SEKTORA
REPUBLIKE SRPSKE**

Republika Srpska
78000 Banja Luka
Vladike Platona bb
Tel: +387(0)51/493-555
Faks: +387(0)51/493-556
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Izveštaj o provedenoj finansijskoj reviziji
Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske
za period 01.01-31.12.2023. godine**

Broj: RV026-24

Banja Luka, 26.03.2024. godine

SADRŽAJ:

I	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA	1
	Izveštaj o reviziji finansijskih izvještaja	1
II	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA	3
	Izveštaj o reviziji usklađenosti.....	3
III	REZIME DATIH PREPORUKA.....	4
IV	KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI.....	5
V	IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)	6
	1. Uvod	6
	2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja.....	6
	3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola	6
	4. Nabavke.....	8
	5. Priprema i donošenje budžeta	8
	6. Finansijski izvještaji	9
	6.1. Izveštaj o izvršenju budžeta.....	9
	6.1.1. Prihodi i primici.....	10
	6.1.2. Rashodi i izdaci.....	11
	6.1.3. Budžetski suficit/deficit.....	15
	6.1.4. Neto finansiranje.....	15
	6.1.5. Razlika u finansiranju	16
	6.1.6. Izveštaj o izvršenju po računovodstvenim fondovima	16
	6.2. Bilans uspjeha	16
	6.2.1. Prihodi.....	16
	6.2.2. Rashodi.....	17
	6.2.3. Finansijski rezultat.....	17
	6.3. Bilans stanja.....	17
	6.3.1. Aktiva.....	17
	6.3.2. Pasiva.....	20
	6.3.3. Vanbilansna evidencija.....	22
	6.4. Bilans novčanih tokova	22
	6.5. Vremenska neograničenost poslovanja.....	23
	6.6. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze	23
	6.7. Napomene uz finansijske izvještaje	24

I IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja

Mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske koji obuhvataju: Bilans stanja na dan 31.12.2023. godine, Bilans uspjeha, Izvještaj o promjenama neto imovine, Bilans novčanih tokova, Periodični izvještaj o izvršenju budžeta na računovodstvenom fondu 01 i Periodični izvještaj o izvršenju po računovodstvenim fondovima, za godinu koja se završava na taj dan. Revizijom smo obuhvatili pregled značajnih transakcija, objašnjavajućih napomena uz finansijske izvještaje i primjenu računovodstvenih politika u revidiranom periodu.

Po našem mišljenju, finansijski izvještaji Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske, istinito i objektivno prikazuju, u svim materijalnim aspektima, finansijsko stanje imovine i obaveza na dan 31.12. 2023. godine i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa propisanim okvirom finansijskog izvještavanja za javni sektor.

Osnov za mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i relevantnim ISSAI standardima revizije 2200-2810. Naša odgovornost za provođenje revizije detaljnije je opisana u pasusu „Odgovornost revizora“. Reviziju smo proveli u skladu sa ISSAI 130 - Etički kodeks, ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti i nezavisni smo u odnosu na subjekta revizije.

Smatramo da su pribavljeni revizijski dokazi, s obzirom na propisani okvir finansijskog izvještavanja dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše mišljenje o finansijskom stanju imovine, obaveza i izvora i izvršenju budžeta.

Vremenska neograničenost poslovanja

U Napomenama uz finansijske izvještaje Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske za godinu koja se završava na dan 31.12.2023. godine objelodanjena su pitanja vezana za nastavak poslovanja u skladu sa načelom stalnosti poslovanja.

Ključna pitanja revizije

Ključna pitanja su ona pitanja koja su po našem profesionalnom mišljenju bila najznačajnija u vršenju revizije finansijskih izvještaji Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske za godinu koja se završava na dan 31.12.2023. godine. Ova pitanja smo razmotrili u okviru revizije tih finansijskih izvještaja kao cjeline i nema drugih pitanja koja treba objaviti u Izvještaju o reviziji.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Direktor Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske je odgovoran za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa međunarodnim računovodstvenim standardima za javni sektor i međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja. Ova odgovornost obuhvata: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed prevare i greške; odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje; odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su primjerene datim okolnostima i nadzor nad procesom izvještavanja. Pri izradi finansijskih izvještaja rukovodstvo je odgovorno da procijeni stalnost poslovanja i da objelodani pitanja vezana za vremensku neograničenost poslovanja.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naš cilj je da steknemo razumno uvjerenje o tome da finansijski izvještaji, kao cjelina, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uzrokovane prevarom ili greškom, kao i da sačinimo i objavimo revizijski izvještaj, koji sadrži naše mišljenje. Razumno uvjerenje predstavlja visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, koja je izvršena u skladu sa ISSAI standardima revizije uvijek otkriti materijalno značajne pogrešne iskaze kada oni postoje.

Pogrešni iskazi mogu nastati kao posljedica prevare ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako, pojedinačno ili zajedno, mogu uticati na ekonomske odluke korisnika koje se donose na osnovu finansijskih izvještaja.

Zbog činjenice da se revizija provodi provjerom na bazi uzorka i da u sistemu internih kontrola i računovodstvenom sistemu postoje inherentna ograničenja, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ostanu neotkrivene.

Revizija uključuje provođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objelodanjivanjima datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupaka je zasnovan na revizijskom prosuđivanju i profesionalnom skepticizmu, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima, nastalih usljed prevare i greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija takođe uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika utemeljenih na vremenskoj neograničenosti poslovanja i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Izjavljujemo da smo postupili u skladu sa relevantnim etičkim zahtjevima u vezi sa nezavisnošću. Ostvarili smo komunikaciju sa odgovornim licima subjekta revizije u vezi sa planiranim obimom i vremenskim rasporedom revizije, ključnim revizijskim pitanjima i drugim važnim pitanjima i značajnim nalazima revizije, uključujući značajne nedostatke u sistemu internih kontrola koji se mogu identifikovati tokom revizije.

Banja Luka, 26.03.2024. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

II IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izvještaj o reviziji usklađenosti

Mišljenje

Uz reviziju finansijskih izvještaja Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske za 2023. godinu, izvršili smo reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa značajnim zakonskim i drugim propisima.

Po našem mišljenju, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije prikazane u finansijskim izvještajima Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske za 2023. godinu su, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Osnov za mišljenje

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti.

Vjerujemo da su pribavljeni revizijski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše mišljenje o usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa propisima kojima su regulisane.

Skretanje pažnje

Ne izražavajući rezervu na dato mišljenje, skrećemo pažnju na navedeno pod tačkom 3. ovog Izvještaja:

Članom 16. stav (5) i 18. stav (2) Zakona o sistemu javnih službi propisano je da upravni odbor i direktora imenuje i razrješava osnivač na mandat od četiri godine uz prethodno proveden postupak javne konkurencije. Članom 4. stav 2. Zakona o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima Republike Srpske je propisano da se, kao izuzetak, imenovanja na kraći period vrše na najviše dva mjeseca i da se ne mogu ponoviti. Konkursna procedura za imenovanje članova Upravnog odbora i direktora Fonda nije provedena, a Vlada Republike Srpske je rješenjima iz 2023. godine pet puta imenovala ista lica za vršioce dužnosti članove Upravnog odbora na period od 60 dana i rješenjem iz 2016. godine imenovala vršioca dužnosti direktora Fonda.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, direktor je takođe odgovoran da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li je poslovanje Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske obuhvaćeno prema definisanim kriterijumima, usklađeno sa zakonskim i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske.

Banja Luka, 26.03.2024. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

III REZIME DATIH PREPORUKA

Preporuke vezane za finansijske izvještaje

Preporučuje se direktoru Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske da obezbijedi da se:

- 1) evidentiraju primici za naknade plata koji se refundiraju iz doprinosa za dječiju zaštitu, shodno članu 112. stav (4) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike,
- 2) bruto naknade članovima radnih grupa evidentiraju u okviru tekućih rashoda, shodno članu 92. stav (10) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.
- 3) obračunski prihodi i potraživanja od osiguravajućih kuća priznaju kada su mjerljivi i izvjesni, u skladu sa članom 106. stav (2) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike,
- 4) u Napomenama uz finansijske izvještaje objelodanjuju informacije o neusaglašenim saldima potraživanja i obaveza, kao i razlozi zašto usaglašavanje nije izvršeno, u skladu sa članom 18. stav (1. i 3.) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske.

Preporuke vezane za usklađenost

Preporučuje se direktoru Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske da obezbijedi da se:

- 1) Uputstvo o blagajničkom poslovanju Fonda uskladi sa članom 3. stav (1. i 4.) Uredbe o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem u dijelu koji se odnosi na isplatu akontacije putnih troškova i dnevnica za službena putovanja u zemlji i inostranstvu,
- 2) vrši usklađivanje budžetskih sredstava i budžetskih izdataka na način kako je definisano članom 35. Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske.

IV KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI

- Zakon o budžetskom sistemu Republike Srpske,
- Zakon o fiskalnoj odgovornosti u Republici Srpskoj, član 4, 9-11,
- Finansijski plan – budžet, Rebalans finansijskog plana - budžeta i Rebalans II finansijskog plana - budžeta Fonda zdravstvenog osiguranja za 2023. godinu,
- Zakon o zaduživanju, dugu i garancijama Republike Srpske,
- Zakon o računovodstvu i reviziji Republike Srpske,
- Zakon o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske,
- Zakon o javnim nabavkama,
- Zakon o obaveznom zdravstvenom osiguranju,
- Zakon o zdravstvenoj zaštiti,
- Zakon o radu, član 33-35, 204, 205,
- Zakon o doprinosima,
- Zakon o porezu na dohodak, glava I-IV, VI, X, XII i XIII,
- Zakon o sistemu javnih službi,
- Zakon o platama zaposlenih u javnim službama Republike Srpske,
- Uredba o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem,
- Pravilnik o osnovima za zaključivanje ugovora sa davaocima zdravstvenih usluga u Republici Srpskoj u 2023. godini,
- Pojedinačni kolektivni ugovor za zaposlene u Fondu zdravstvenog osiguranja Republike Srpske,
- Interni pravilnici Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske.

V IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)

1. Uvod

Fond zdravstvenog osiguranja Republike Srpske (u daljem tekstu: Fond) osnovan je Odlukom Skupštine Republike Srpske od 27.07.1992. godine, sa sjedištem u Banjoj Luci.

Fond vrši javna ovlašćenja u obezbjeđivanju i sprovođenju obaveznog zdravstvenog osiguranja i rješavanju o pravima iz obaveznog zdravstvenog osiguranja, u skladu sa Zakonom o obaveznom zdravstvenom osiguranju („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 93/22 i 132/22). Razvija, realizuje, organizuje i održava Integrisani zdravstveni informacioni sistem (u daljem tekstu: IZIS), planira i upravlja sredstvima obaveznog zdravstvenog osiguranja, pruža stručnu pomoć osiguranim licima prilikom ostvarivanja prava, obezbjeđuje sprovođenje međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju i vodi odgovarajuće evidencije u skladu sa zakonom.

Organi upravljanja i rukovođenja u Fondu su Upravni odbor i direktor Fonda.

Statutom Fonda („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 129/22) utvrđena je teritorijalna organizaciona struktura Fonda koju čine Direkcija i osam filijala sa 37 poslovnica i 25 ekspozitura. Rad u ekspoziturama Jezero, Istočni Drvar, Vukosavlje i Berkovići, koje su Statutom definisane kao teritorijalne organizacione jedinice Fonda, nije organizovan.

Sredstva za finansiranje prava iz obaveznog zdravstvenog osiguranja obezbjeđuju se iz doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje, iz budžeta Republike, po osnovu međunarodnih ugovora, naplatom troškova liječenja i drugih nužnih troškova od društava za osiguranje, prodajom imovine ili izdavanjem imovine Fonda u zakup i iz drugih izvora.

Finansijsko poslovanje se obavlja preko vlastitih računa Fonda otvorenih kod poslovnih banaka, a Glavna knjiga Fonda nije u sastavu Glavne knjige trezora Republike. Aktivnosti Fonda su iskazane na opštem računovodstvenom fondu 01.

Na Nacrt izvještaja o provedenoj finansijskoj reviziji Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske za period 01.01-31.12.2023. godine, nije bilo primjedbi.

Preporuke date u ovom izvještaju, u cilju njihovog naglašavanja, boldovane su i pisane italic slovima.

2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja

Glavna služba za reviziju javnog sektora Republike Srpske provela je finansijsku reviziju Fonda za 2022. godinu i sačinila izvještaj u kome su date tri preporuke, od kojih dvije za finansijske izvještaje i jedna za usklađenost.

Fond je dostavio odgovor o radnjama koje su preduzete u cilju provođenja preporuka i otklanjanja nepravilnosti utvrđenih u revizijskom izvještaju broj RV026-23 od 03.04.2023. godine, u skladu sa članom 21. stav (3) Zakona o reviziji javnog sektora Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 98/05 i 20/14).

Uvidom u relevantnu dokumentaciju utvrđeno je da su date preporuke provedene.

3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola

Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Fondu (iz 2023. godine) sistematizovana su radna mjesta za ukupno 973 izvršioca, od kojih 315 u stručnoj službi u sjedištu i 658 u filijalama Fonda.

Na dan 31.12.2023. godine u Fondu je bilo zaposleno 780 izvršilaca, od kojih 774 izvršioca na neodređeno vrijeme, jedan izvršilac na određeno vrijeme, jedno imenovano lice i četiri pripravnika.

Članom 16. stav (5) i 18. stav (2) Zakona o sistemu javnih službi („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 86/07, 109/12 i 44/16) propisano je da upravni odbor i direktora imenuje i razrješava osnivač na mandat od četiri godine uz prethodno proveden postupak javne konkurencije. Članom 4. stav (2) Zakona o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 41/03) je propisano da se, kao izuzetak, imenovanja na kraći period vrše na najviše dva mjeseca i da se ne mogu ponoviti. Konkursna procedura za imenovanje članova Upravnog odbora i direktora Fonda nije provedena, a Vlada Republike Srpske je rješenjima iz 2023. godine pet puta imenovala ista lica za vršiocje dužnosti članove Upravnog odbora na period od 60 dana i rješenjem iz 2016. godine imenovala vršioca dužnosti direktora Fonda.

U skladu sa Zakonom o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 91/16) usvojena je Strategija upravljanja rizicima, sačinjen je Registar rizika i Knjiga poslovnih procesa Fonda. U skladu sa odredbama Pravilnika o sadržaju izvještaja i načinu izvještavanja o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 1/22), Fond je sačinio godišnji izvještaj elektronskim popunjavanjem obrasca Izvještaj o sprovođenju planiranih aktivnosti na uspostavljanju i razvoju sistema finansijskog upravljanja i kontrole za 2023. godinu sa priložima.

U Fondu je organizovana Jedinica za internu reviziju. Plan rada interne revizije za 2023. godinu je donesen i Izvještaj o radu interne revizije za 2023. godinu je dostavljen Centralnoj jedinici za harmonizaciju Ministarstva finansija Republike Srpske i Glavnoj službi za reviziju javnog sektora Republike Srpske, shodno članu 33. stav (4) Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske.

Osim Jedinice za internu reviziju u Fondu je organizovano i Odjeljenje za internu kontrolu. U nadležnosti pomenutog odjeljenja je uspostavljanje i razvoj sistema finansijskog upravljanja i kontrole i vršenje interne kontrole efikasnosti i efektivnosti rada i poslovanja prema definisanim poslovnim procesima u svim organizacionim jedinicama Fonda.

U skladu sa rješenjima o imenovanju komisija za popis imovine i obaveza sa stanjem na dan 31.12.2023. godine i shodno Pravilniku o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske od 08.11.2023. godine, izvršen je popis i evidentiranje rezultata popisa imovine i obaveza Fonda. Revizijskim ispitivanjem provođenja istog nisu utvrđene neusklađenosti sa odredbama Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 45/16 i 113/21).

Uputstvo o blagajničkom poslovanju Fonda (iz 2016. godine) nije usklađeno sa članom 3. stav (1. i 4.) Uredbe o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 86/12, 10/14 i 7/23) i tačkom XVI Odluke o visini naknade troškova za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 57/21), u dijelu koji se odnosi na isplatu akontacije putnih troškova i dnevnica za službena putovanja u zemlji i inostranstvu.

Osim za gore navedeno i pod tačkom 6.1., 6.1.1.2., 6.1.2.2., 6.2.1.2. i 6.7. izvještaja, revizija nije utvrdila druge nedostatke sistema internih kontrola čime su stvorene pretpostavke za funkcionisanje istih na način da obezbijede istinito i fer izvještavanje i usklađenost sa zakonima i drugim propisima.

Preporučuje se direktoru Fonda da obezbijedi da se Uputstvo o blagajničkom poslovanju Fonda uskladi sa članom 3. stav (1. i 4.) Uredbe o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem u dijelu koji se odnosi na isplatu akontacije putnih troškova i dnevnica za službena putovanja u zemlji i inostranstvu.

4. Nabavke

Planom javnih nabavki Fonda i izmjenama i dopunama plana za 2023. godinu planirane su nabavke ukupne vrijednosti 202.646.613 KM bez poreza na dodatu vrijednost i to za robe (196.522.288 KM), usluge (5.181.525 KM) i radove (942.800 KM). Od toga, za nabavke lijekova i medicinskih sredstava za potrebe zdravstvenih ustanova planiran je iznos od 194.972.470 KM.

Prema izvještaju o realizaciji javnih nabavki u 2023. godini ugovorene su nabavke u ukupnoj vrijednosti od 158.465.185 KM. U skladu sa Planom i izmjenama i dopunama plana javnih nabavki Fonda za 2023. godinu realizovane su nabavke u vrijednosti od 30.167.895 KM putem 46 otvorenih postupaka (29.072.190 KM), 21 konkurentskog zahtjeva za dostavljanje ponuda (387.785 KM), četiri postupka za nabavku usluga iz Aneksa II (89.048 KM), jednog ograničenog postupka (420.000 KM) i direktnim sporazumima (198.872 KM). Najvećim dijelom se odnose na nabavku lijekova i medicinskih sredstava za potrebe zdravstvenih ustanova (24.112.575 KM), nabavku Microsoft licenci (1.389.486 KM), usluge digitalizacije arhivske građe (848.239 KM), isporuku, instalaciju i puštanje u rad Oracle proizvoda za dijagnostiku i podešavanje performansi Oracle baze podataka (750.000 KM), radove na adaptaciji prizemlja poslovne zgrade Fonda (771.019 KM), usluge dodatnog održavanja IZIS-a (420.000 KM), nabavku računarske opreme, skenere i uređaje za neprekidno napajanje (298.140 KM), nabavku toplotne pumpe za poslovnu zgradu Fonda (244.757 KM). Takođe, završeno je 14 postupaka pokrenutih u 2022. godini (12 otvorenih postupaka, jedan ograničeni postupak i jedan konkurentski zahtjev za dostavljanje ponuda) po osnovu kojih su ugovorene nabavke u vrijednosti od 128.297.290 KM, a najvećim dijelom se odnose na lijekove i medicinska sredstava za potrebe zdravstvenih ustanova (127.697.969 KM). Za dodjelu ugovora u otvorenim, ograničenim i postupcima putem konkurentskog zahtjeva za dostavljanje ponuda, osim kod sedam postupaka za nabavku medicinskih sredstava, kriterijum je bila ekonomski najpovoljnija ponuda, te nisu predviđene i provođene e-aukcije.

U 2023. godini pokrenuti su postupci za 13 planiranih nabavki roba za potrebe zdravstvenih ustanova (146.245.228 KM) i nabavku usluga za održavanje Poslovnog informacionog sistema - PIS (500.400 KM), ali procedura izbora ponuđača i zaključenje ugovora nije okončana do isteka godine. Nisu pokrenute i provedene 33 planirane nabavke procijenjene vrijednosti od 222.410 KM, nabavka senzora za kontinuirano mjerenje nivoa šećera u krvi je otkazana (2.262.000 KM) i jedna nabavka je poništena (12.500 KM).

Revizijskim ispitivanjem obuhvaćeno je ukupno 13 postupaka javnih nabavki i to 11 postupaka za koje su zaključeni ugovori u vrijednosti od 14.336.532 KM, što čini 48% vrijednosti provedenih postupaka iz 2023. godine, te dva pokrenuta postupka, procijenjene vrijednosti 82.910.619 KM, za koje ugovori nisu zaključeni do kraja godine. Revizijskim ispitivanjem 10 otvorenih postupaka (ugovorene vrijednosti od 14.274.974 KM), jednog konkurentskog zahtjeva za dostavljanje ponude (20.590 KM), jednog postupka za nabavku usluga iz Aneksa II (35.000 KM) i jednog direktnog sporazuma (5.968 KM) nisu utvrđene neusklađenosti sa Zakonom o javnim nabavkama.

5. Priprema i donošenje budžeta

Budžet Fonda za 2023. godinu donesen je u skladu sa budžetskim kalendarom utvrđenim članom 34. Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 121/12, 52/14, 103/15 i 15/16) i istim su planirani budžetski prihodi i primici, kao i budžetski rashodi i izdaci u iznosu od 1.011.074.500 KM. Nakon usvajanja budžeta Fonda izvršena su dva rebalansa budžeta, a drugim rebalansom budžeta koji je usvojen u decembru 2023. godine, ukupni prihodi i primici, kao i rashodi i izdaci planirani su u iznosu od 1.061.244.800 KM.

Planirani prihodi i primici se odnose na doprinose za socijalno osiguranje (768.400.000 KM), neporeske prihode (3.640.300 KM), transfere između različitih jedinica vlasti (247.105.700

KM), primitke za nefinansijsku imovinu (338.300 KM), primitke za nefinansijsku imovinu iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti (2.000 KM), primitke od finansijske imovine (9.546.700 KM), primitke od zaduživanja (30.000.000 KM) i ostale primitke (2.211.800 KM).

Budžetski rashodi i izdaci odobreni su za rashode za lična primanja (23.395.050 KM), rashode po osnovu korišćenja robe i usluga (5.573.150 KM), rashode finansiranja (9.068.800 KM), doznake na ime socijalne zaštite koje isplaćuju institucije obaveznog socijalnog osiguranja (856.809.900 KM), rashode po sudskim rješenjima (1.000.000 KM), transfere između različitih jedinica vlasti (210.000 KM), izdatke za nefinansijsku imovinu (121.421.000 KM), izdatke za otplatu dugova (34.805.000 KM) i ostale izdatke (8.961.900 KM).

U Fondu je nakon izvršenog drugog rebalansa budžeta za 2023. godinu donesena Odluka o preraspodjeli (realokaciji) sredstava u iznosu od 4.833.500 KM.

Revizijom nisu utvrđene neusklađenosti u odnosu na regulativu koja propisuje proces pripreme i donošenja budžeta.

6. Finansijski izvještaji

Fond je, u skladu sa članom 39. do 46. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 15/17 i 17/22), sačinio propisane obrasce godišnjeg finansijskog izvještaja i to Bilans stanja, Bilans uspjeha, Izvještaj o promjenama neto imovine, Bilans novčanih tokova, Periodični izvještaj o izvršenju budžeta na računovodstvenom fondu 01 i Periodični izvještaj o izvršenju po računovodstvenim fondovima, kao i Napomene uz finansijske izvještaje.

6.1. Izvještaj o izvršenju budžeta

Izvršenje budžeta Fonda za 2023. godinu iskazano je u obrascu PIB 01 - Periodični izvještaj o izvršenju budžeta na računovodstvenom fondu 01 (u daljem tekstu: PIB 01) i obrascu Periodični izvještaj o izvršenju po svim računovodstvenim fondovima (u daljem tekstu: PIF).

U obrascu PIB 01 i PIF za period 01.01-31.12.2023. godine iskazani su budžetski prihodi i primici u iznosu od 1.068.332.230 KM, što je za 1% više u odnosu na budžetski okvir planiran drugim rebalansom, dok su budžetski rashodi i izdaci iskazani u iznosu od 1.068.925.623 KM, što je takođe za 1% više u odnosu na odobreni okvir. Odstupanja na više u odnosu na planirane iznose kod pojedinih vrsta rashoda za lična primanja zaposlenih, rashoda po osnovu korišćenja robe i usluga i izdataka za nefinansijsku imovinu, pokrivena su dozvoljenim realokacijama (tačka 5. izvještaja).

Fond nije izvršio usklađivanje budžetskih sredstava i izdataka na način kako je definisano članom 35. Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske, jer je realizovao veće primitke od zaduženja u odnosu na planirane, koje je usmjerio za finansiranje tekućih obaveza za doznake po osnovu zdravstvenog osiguranja koje su na osnovu prava utvrđenih važećim propisima nastale u većem iznosu od očekivanih, kao i za izmirenje obaveza iz ranijeg perioda u većem iznosu od odobrenog drugim rebalansom budžeta i Planom za izmirenje neizmirenih obaveza iz prethodnog perioda Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske, na koji je Fiskalni savjet Republike Srpske dao pozitivno mišljenje shodno članu 9. stav (4) Zakona fiskalnoj odgovornosti u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 94/16 i 62/18). Rashodi po osnovu doznaka na ime socijalne zaštite su iskazani u ukupnom iznosu od 863.953.097 KM i viši su za 1% od budžetskog okvira. Izvršenje iznad planiranog iskazano je po osnovu zdravstvenih usluga bolničkog liječenja koje se finansiraju srazmjerno pruženim bolničkim uslugama i po zahtjevima za refundaciju naknada plate za vrijeme privremene spriječenosti za rad odobrenim shodno Zakonu o obaveznom zdravstvenom osiguranju. Izdaci za izmirenje obaveza iz ranijeg perioda, po osnovu ino osiguranja i refundacija naknada plata za vrijeme privremene spriječenosti za rad, iskazani su u ukupnom iznosu od 9.487.553 KM.

Preporučuje se direktoru Fonda da obezbijedi da se vrši usklađivanje budžetskih sredstava i budžetskih izdataka na način kako je definisano članom 35. Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske.

6.1.1. Prihodi i primici

Ukupni prihodi i primici iskazani su u iznosu od 1.068.332.230 KM, a čine ih budžetski prihodi i primici iskazani na fondu 01.

6.1.1.1. Prihodi

Prihodi su iskazani u iznosu od 1.016.117.468 KM, a odnose se na poreske prihode, neporeske prihode i transfere između različitih jedinica vlasti.

Poreski prihodi su iskazani u iznosu od 769.145.462 KM po osnovu doprinosa od zaposlenih (699.475.539 KM), za zdravstveno osiguranje poljoprivrednika (5.384.059 KM), za zdravstveno osiguranje korisnika penzija (15.428.900 KM), za zdravstveno osiguranje nezaposlenih roditelja četvero i više djece (5.080.660 KM), za zdravstveno osiguranje iz budžeta Republike (5.268.177 KM) i za ino osiguranje (38.508.127 KM).

Neporeski prihodi su iskazani u iznosu od 2.756.582 KM, a najvećim dijelom se odnose na prihode po osnovu davanja objekata u zakup (21.512 KM), prihode od kamata na zajmove date zdravstvenim ustanovama (1.309.250 KM) i ostale neporeske prihode (1.422.529 KM).

Ostali neporeski prihodi se najvećim dijelom odnose na naknade koje plaćaju nosioci odobrenja za stavljanje lijeka u promet (313.700 KM), naknadu štete od osiguravajućih kuća (896.059 KM), namirene troškove postupka i zateznih kamata po regresnim postupcima (40.061 KM), naknadu štete za pogrešno liječenje (70.938 KM) i naplaćena potraživanja od zaposlenih za troškove mobilnih telefona (92.873 KM).

Transferi između različitih jedinica vlasti iskazani su u iznosu od 244.215.424 KM, a najvećim dijelom se odnose na transfere od Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske u ukupnom iznosu od 227.105.717 KM, od čega za finansiranje zdravstvene zaštite (145.900.000 KM), finansiranje posebnog projekta lijekova (67.260.116 KM), drugog i trećeg pokušaja vantjelesne oplodnje (3.300.000 KM), unapređenja uslova rada (1.615.238 KM) i za izmirenje obaveza Fonda prema Sporazumu o načinu plaćanja duga za pružene usluge dijalize (9.030.363 KM). Ostatak se odnosi na transfere Ministarstva rada i boračko-invalidske zaštite Republike Srpske za zdravstvenu zaštitu ratnih vojnih invalida i porodica poginulih boraca (15.951.040 KM), transfere od Sekretarijata za izbjegla i raseljena lica Republike Srpske (72.627 KM) i po zapisnicima sa Poreskom upravom Republike Srpske o poravnanju više i pogrešno uplaćenih javnih prihoda (1.086.040 KM). Fondu nije odobren dio transfera planiranog Rebalansom budžeta Republike za finansiranje posebnog projekta lijekova (4.339.884 KM), te isti nije ni evidentiran kao prihod Fonda u 2023. godini.

6.1.1.2. Primici

Primici su iskazani u iznosu od 52.214.762 KM, a čine ih primici za nefinansijsku imovinu (340.219 KM), primici od finansijske imovine (9.648.050 KM), primici od zaduživanja (40.000.000 KM) i ostali primici (2.226.493 KM).

Primici za nefinansijsku imovinu su iskazani po osnovu prodaje poslovnog prostora u Banjaluci (335.005 KM), prodaje vozila (3.278 KM) i novčane nadoknade uplaćene od strane Grada Derventa za razliku procijenjene vrijednosti zamijenjenih poslovnih prostora sa Fondom (1.936 KM).

Primici od finansijske imovine se odnose na primitke od naplate zajmova datih domaćim nefinansijskim subjektima (9.517.045 KM) i fizičkim licima i radnicima (26.369 KM), te na primitke od prodaje akcija PD Semberija a.d. Bijeljina (104.637 KM).

Primici od naplate zajmova datih domaćim nefinansijskim subjektima odnose se na primitke od naplate glavnice duga zdravstvenih ustanova po zajmovima datim na osnovu sporazuma o izmirenju duga (5.847.893 KM), iz sredstava Vlada Republike Srpske (3.238.449 KM) i po osnovu indirektnog kreditnog zaduženja Fonda u ime zdravstvenih ustanova bolničkog sektora (430.703 KM).

Primici od zaduživanja se odnose na realizovano kreditno zaduženje kod Nove banke a.d. Banja Luka (10.000.000 KM), MF banke a.d. Banja Luka (15.000.000 KM) i Naše banke a.d. Banja Luka (5.000.000 KM), shodno Odluci Vlade Republike Srpske o davanju saglasnosti za zaduženje Fonda u 2023. godini u iznosu od 30.000.000 KM. Pored navedenog, u 2023. godini realizovani su primici u iznosu od 10.000.000 KM po osnovu ugovora o kreditnom zaduženju iz 2022. godini kod Nove banke a.d. Banja Luka. Odlukama Vlada Republike Srpske data je saglasnost za izdavanje garancija Republike Srpske za navedena zaduženja.

Ostali primici se najvećim dijelom odnose na primljene depozite i kaucije po osnovu garancija za ozbiljnost ponude i učešće na licitacijama (181.112 KM), primljene avanse i imputirane primitke za zatvorene avanse date u prethodnim godinama (1.202.862 KM), naplaćena potraživanja za aktivirane garancije koje su date zdravstvenim ustanovama (91.721 KM), primitke po osnovu provedene kompenzacije obaveza i potraživanja za ino osiguranje Distrikta Brčko (čiji je zastupnik Fond) sa Hrvatskom (55.417 KM), te primitke iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti po osnovu refundacija naknada plata za vrijeme roditeljskog odsustva i bolovanja (635.379 KM). Dio naplaćenih refundacija za naknade plata iz doprinosa za dječiju zaštitu, koji predstavljaju primitke iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti, nije evidentiran u iznosu od 36.987 KM, što nije u skladu sa članom 112. stav (4) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 115/17 i 118/18).

Preporučuje se direktoru Fonda da obezbijedi da se evidentiraju primici za naknade plata koji se refundiraju iz doprinosa za dječiju zaštitu, shodno članu 112. stav (4) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

6.1.2. Rashodi i izdaci

Ukupni rashodi i izdaci iskazani su u iznosu od 1.068.925.623 KM, a čine ih budžetski rashodi i izdaci iskazani na fondu 01.

6.1.2.1. Rashodi

Rashodi su iskazani u iznosu od 902.326.403 KM, a odnose se na rashode za lična primanja zaposlenih, rashode po osnovu korišćenja robe i usluga, rashode finansiranja i druge finansijske troškove, doznake na ime socijalne zaštite koje isplaćuju institucije obaveznog socijalnog osiguranja, rashode po sudskim rješenjima i transfere između različitih jedinica vlasti.

Rashodi za lična primanja zaposlenih su iskazani u iznosu od 23.141.795 KM, a odnose se na rashode za bruto plate zaposlenih (21.342.427 KM), bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih po osnovu rada (529.310 KM), naknade plata zaposlenih za vrijeme bolovanja, roditeljskog odsustva i ostalih naknada plata koje se ne refundiraju (932.401 KM) i otpremnine i jednokratne pomoći (337.657 KM).

Plate i ostala lična primanja zaposlenih definisani su Zakonom o platama zaposlenih u javnim službama Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 68/22 i 132/22), Pojedinačnim kolektivnim ugovorima za zaposlene u Fondu koji su bili na snazi tokom 2023. godine i Pravilnikom o načinu ostvarivanja prava zaposlenih u Fondu na naknadu troškova prevoza kod dolaska na posao i povratka sa posla.

Rashodi za bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih po osnovu rada odnose se na rashode po osnovu naknada za prevoz na posao i sa posla (270.406 KM), jubilarne nagrade (58.060 KM), nagrade za postignute posebne rezultate u radu (91.935 KM), dnevnice za službena putovanja (13.010 KM) i pripadajuće poreze i doprinose (95.899 KM).

Rashodi za otpremnine i jednokratne pomoći odnose se na otpremnine prilikom odlaska u penziju (150.962 KM), novčane pomoć prilikom rođenja djeteta (21.657 KM), u slučaju smrti člana uže porodice (55.550 KM), u slučaju smrti radnika (9.309 KM), teže bolesti ili invalidnosti (23.144 KM), ostale jednokratne pomoći (43.370 KM) i pripadajuće poreze i doprinose na naknade (33.666 KM).

Rashodi po osnovu korišćenja robe i usluga iskazani su u iznosu od 5.153.931 KM, a najvećim dijelom se odnose na rashode po osnovu zakupa (201.226 KM), utroška energije, komunalnih i komunikacionih usluga (1.885.828 KM), režijskog materijala (270.397 KM), tekućeg održavanja (161.663 KM), putovanja i smještaja (102.531 KM), stručnih usluga (2.269.071 KM) i na ostale neklasifikovane rashode (262.753 KM).

Rashodi za stručne usluge se odnose na rashode za usluge finansijskog posredovanja (47.618 KM), osiguranja vozila, zaposlenih i imovine (45.708 KM), štampanja i grafičke obrade, objavljivanja tendera, oglasa i reklama (109.214 KM), pravne, administrativne i usluge procjene i vještačenja (79.415 KM), usluge održavanja računarskih programa i licenci (1.448.057 KM) i ostale stručne usluge (539.059 KM).

Ostali neklasifikovani rashodi se najvećim dijelom odnose na rashode za stručno usavršavanje zaposlenih (20.073 KM), bruto naknade članovima Upravnog odbora (49.975 KM), bruto naknade članovima komisija i naknade po ugovoru o djelu (105.917 KM), rashode po osnovu reprezentacije (32.976 KM) i doprinose za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje invalida (45.896 KM).

Rashodi finansiranja i drugi finansijski troškovi iskazani su u iznosu od 8.998.695 KM, a odnose se na rashode po osnovu kamata na primljene zajmove od banaka u zemlji (8.979.248 KM), troškove obrade kreditne dokumentacije (19.000 KM) i zatezne kamate (447 KM).

Doznake na ime socijalne zaštite koje isplaćuju institucije obaveznog socijalnog osiguranja su iskazane u iznosu od 863.953.097 KM, a odnose se na refundacije naknada plate za vrijeme privremene spriječenosti za rad, doznake po osnovu primarnog, sekundarnog i tercijarnog nivoa zdravstvene zaštite, doznake za proteze, ortopedska i druga pomagala i za usluge socijalne zaštite u inostranstvu.

Prema članu 209. Zakona o zdravstvenoj zaštiti („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 57/22) Fond sa zdravstvenom ustanovom i drugim pravnim licem koje obavlja zdravstvenu djelatnost ugovara pružanje zdravstvenih usluga, na osnovu zdravstvenog stanja stanovništva, broja i starosne strukture stanovništva, stepena urbanizacije, razvijenosti i saobraćajne povezanosti pojedinih područja ili lokalne samouprave, ujednačavanja dostupnosti zdravstvene zaštite, kvaliteta i sigurnosti usluga, potrebnog obima zdravstvenih usluga i ekonomskih mogućnosti. Odnosi između Fonda i zdravstvenih ustanova u vezi sa pružanjem zdravstvene zaštite osiguranih lica regulisani su ugovorom, shodno članu 46. Zakona o obaveznom zdravstvenom osiguranju, a zaključivanje ugovora vršeno je u skladu sa Pravilnikom o osnovima za zaključivanje ugovora sa davaocima zdravstvenih usluga u Republici Srpskoj u 2023. godini („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 6/23, 12/23 i 48/23). Fond je u 2023. godini sa davaocima zdravstvenih usluga u Republici Srpskoj ugovarao pružanje usluga primarnog, sekundarnog i tercijarnog nivoa zdravstvene zaštite, pružanje usluga specijalističko-konsultativne zdravstvene zaštite, dijagnostičke procedure, izdavanje lijekova na recept i isporuku medicinskih sredstava, kako je definisano članom 2. pomenutog pravilnika. Istim pravilnikom propisani su način i modeli finansiranja prema definisanim specifikacijama usluga, način izvještavanja, fakturisanja i obračuna za pružene

usluge zdravstvene zaštite po nivoima zdravstvene zaštite i to za sekundarni i tercijarni nivo zdravstvene zaštite:

- Model I – finansiranje zdravstvenih usluga akutnog bolničko liječenje, intenzivne njege i usluga dnevne bolnice prema učinku, srazmjerno pruženim bolničkim uslugama po pojedinačnim slučajevima/epizodama liječenja po dijagnostički srodnim grupama (DRG), na način da Fond utvrđuje broj i vrijednost DRG slučajeva na mjesečnom nivou na osnovu izvještaja zdravstvenih ustanova, vrijednosti boda od 1.300 KM i korekcije visine težinskih koeficijenata prema pravilnikom utvrđenim kriterijumima,
- Model II – finansiranje po pojedinačnim uslugama i utvrđenoj relativnoj vrijednosti boda za usluge specijalističko-konsultativne zdravstvene zaštite i dijagnostike pruženih ambulantno u privatnim zdravstvenim ustanovama,
- Model III - finansiranje po ugovorenoj cijeni u skladu sa cjenovnikom Fonda, obuhvata usluge koje se pružaju na osnovu konzilijarnog mišljenja Univerzitetskog kliničkog centra Republike Srpske ili na osnovu preporuke ovlaštenog doktora medicine specijaliste određene grane, te usluge pružene uz angažman inostranih saradnika,
- Model IV – finansiranje po budžetskom sistemu na osnovu fiksno ugovorenih iznosa na godišnjem nivou za usluge transfuzijske medicine, rehabilitacije, fizikalne medicine i rehabilitacije, hiperbarične komore, stomatologije, psihijatrije u specijalizovanim zdravstvenim ustanovama, nuklearne, intenzivne i urgentne medicine, prevoza pacijenata Helikopterskim servisom Republike Srpske, usluge pratilaca uz bolesne osobe, ekstremno duge hospitalizacije, usluge konsultativno specijalističke zdravstvene zaštite i dijagnostičke usluge sekundarnog i tercijarnog nivoa zdravstvene zaštite u javnim zdravstvenim ustanovama i rehabilitaciju slušanja i govora.

Budžetski sistem finansiranja na osnovu fiksno ugovorenih iznosa na godišnjem nivou primjenjuje se i na finansiranje usluga primarne zdravstvene zaštite.

Zdravstvene ustanove za usluge primarne zdravstvene zaštite i usluge sekundarne i tercijarne zdravstvene zaštite koje se finansiraju po Modelu IV ispostavljaju Fondu mjesečne fakture u iznosu 1/12 ugovorenih godišnjih sredstava. Fakturisani iznosi nisu zasnovani na količini i vrijednosti stvarno pruženih usluga osiguranicima tokom mjeseca, te fakture ne odražavaju suštinu poslovnih događaja. Takođe, sa JZU Zavod za medicinu rada i sporta ugovorena je usluga utvrđivanja privremene spriječenosti za rad preko 30 dana kroz organizaciju prvostepenih komisija uz mjesečno plaćanje obrnuto srazmjerno učešću izdatih nalaza, ocjena i mišljenja kojima se produžava privremena spriječenost za rad u ukupnom broju razmatranih predmeta od strane komisija (na primjer, ako je učešće broja predmeta u kojima je produženo bolovanje u ukupnom broju predmeta za jedan mjesec ispod 71% JZU Zavod za medicinu rada i sporta se doznačava 120.000 KM za taj mjesec, ako je učešće iznad 78% doznačava se 40.000 KM).

Refundacije naknada plate za vrijeme privremene spriječenosti za rad iskazane su u iznosu od 33.217.568 KM i evidentirane su na osnovu rješenja o usvojenim zahtjevima poslodavaca za povrat naknade neto plate isplaćene zaposlenima za vrijeme neprekidne privremene spriječenosti za rad preko 30 dana, a najviše za 11 mjeseci u toku jedne kalendarske godine, u skladu sa uslovima iz člana 85., 88. i 114a. Zakona o obaveznom zdravstvenom osiguranju, te shodno Pravilniku o postupku utvrđivanja privremene spriječenosti za rad i Uputstvu o sadržaju medicinske i finansijske dokumentacije za povrat isplaćene naknade plate i novčane naknade.

Doznake za primarni nivo zdravstvene zaštite su iskazane u iznosu od 244.589.026 KM, a odnose se na usluge primarne zdravstvene zaštite (144.239.585 KM), lijekove na recept (68.257.472 KM) i ostale usluge primarne zdravstvene zaštite (32.091.969 KM).

Doznake za sekundarni nivo zdravstvene zaštite su iskazane u iznosu od 468.092.141 KM, a odnose se na konsultativno specijalističke usluge zdravstvene zaštite (86.138.542 KM), bolničko liječenje (305.570.978 KM), dijagnostičke usluge (36.581.641 KM), usluge koje se posebno fakturišu (7.053.145 KM), usluge hemodijalize (28.597.812 KM) i prevoz u bolnice (4.150.023 KM).

Doznake za tercijarni nivo zdravstvene zaštite su iskazane u iznosu od 93.810.747 KM, a odnose se na konsultativno specijalističke usluge zdravstvene zaštite (12.291.639 KM), bolničko liječenje (50.009.070 KM), dijagnostičke usluge (28.612.133 KM) i usluge koje se posebno fakturišu (2.897.905 KM).

Doznake za proteze, ortopedska i druga pomagala su iskazane u iznosu od 9.674.781 KM, a odnose se na troškove ortopedskih, oftalmoloških, optičkih, slušnih i dentalnih medicinskih sredstava, medicinskih sredstava za omogućavanje kretanja, medicinskih sredstava za održavanje vitalnih funkcija i njegu u kućnim uslovima i drugih medicinskih sredstava, koja se dodjeljuju osiguranim licima shodno članu 44. Zakona o obaveznom zdravstvenom osiguranju, Pravilniku o uslovima i postupku za obezbjeđivanje medicinskih sredstava i Posebnom programu medicinskih sredstava koja se primjenjuju u ograničeno dostupnim količinama.

Doznake pružaocima usluga socijalne zaštite u inostranstvu su iskazane u iznosu od 14.568.835 KM, a odnose se na liječenje u inostranstvu (363.949 KM) i troškove ino osiguranja – konvencije (14.204.886 KM), shodno članu 58. i 59. Zakona o obaveznom zdravstvenom osiguranju i Pravilniku o postupku odobravanja liječenja izvan Republike Srpske i načinu ostvarivanja zdravstvene zaštite u inostranstvu.

Rashodi po sudskim rješenjima su iskazani u iznosu od 984.052 KM, a odnose se na rashode po osnovu glavnice duga (491.989 KM), kamate (164.239 KM) i ostale rashode po sudskim rješenjima (327.824 KM). Najveći dio u iznosu od 679.127 KM odnosi se na izvršenje po presudi Višeg privrednog suda u Banjaluci, na ime isplate glavnice duga, pripadajuće zakonske zatezne kamate i troškova parničnog postupka i izvršenja u sporu vezanom za korišćenje poslovnog prostora u Trebinju (dodatno obrazloženo u tački 6.6. izvještaja).

Transferi između različitih jedinica vlasti iskazani su u iznosu od 94.833 KM, od čega se iznos od 71.024 KM odnosi na transfere JU Fond solidarnosti za dijagnostiku i liječenje oboljenja, stanja i povreda djece u inostranstvu, na ime naknade za rad direktora i članova komisije za dodjelu sredstava Fonda solidarnosti, shodno članu 5. stav (6) Zakona o Fondu solidarnosti za dijagnostiku i liječenje oboljenja, stanja i povreda djece u inostranstvu („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 100/17 i 103/17).

6.1.2.2. Izdaci

Izdaci su iskazani u iznosu od 166.599.220 KM, a odnose se na izdatke za nefinansijsku imovinu (117.162.269 KM), izdatke za otplatu dugova (34.804.583 KM) i ostale izdatke (14.632.368 KM).

Izdaci za nefinansijsku imovinu se odnose na izdatke za investiciono održavanje, rekonstrukciju i adaptaciju zgrada i objekata (1.380.256 KM), nabavku postrojenja i opreme (1.144.147 KM), investiciono održavanje opreme (26.439 KM), nematerijalnu proizvedenu imovinu (446.400 KM), strateške zalihe (114.153.761 KM) i zalihe materijala, robe i sitnog inventara (11.266 KM).

Izdaci za investiciono održavanje, rekonstrukciju i adaptaciju zgrada i objekata odnose se na radove na rekonstrukciji i adaptaciji poslovnih zgrada Direkcije Fonda u Banjaluci (915.997 KM) i Filijala Doboja i Derventa (464.259 KM).

Izdaci za nabavku postrojenja i opreme se najvećim dijelom odnose na nabavku motornog vozila (49.000 KM), kancelarijskog namještaja (390.853 KM), računarske opreme (626.079

KM), opreme za grijanje, ventilacije i hlađenje (40.783 KM), telefonske opreme (17.997 KM) i alarmnih i sigurnosnih sistema (9.990 KM).

Izdaci za nematerijalnu proizvedenu imovinu se odnose na izdatke za funkcionalno unapređenje PIS-a u iznosu od 58.091 KM i IZIS-a u iznosu od 316.801 KM, te na bruto naknade u iznosu od 71.508 KM za članove radne grupe - Nadzornog odbora koji je zadužen za nadzor, praćenje i potvrdu realizacije projekta implementacije IZIS-a uključujući i period garantnog roka. Klasifikacija rashoda po osnovu naknada članovima radne grupe za nadzor implementacije i realizacije IZIS-a tokom garantnog roka nije izvršena u skladu sa članom 92. stav (10) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 98/16, 115/17, 118/18 i 97/23), a priznavanje tih troškova u okviru knjigovodstvene vrijednosti stečene nematerijalne imovine nije u skladu sa članom 30. stav (1) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike i zahtjevima MRS-JS 31 – Nematerijalna imovina (paragraf 27 i 37).

Izdaci za strateške zalihe se odnose na izdatke za insuline i skupe lijekove (32.640.519 KM), citostatike (13.449.863 KM), citostatike - neonkološke indikacije (641.193 KM), lijekove za specifična oboljenja i biološke citostatike za onkološka oboljenja (50.586.625 KM), biološke lijekove za neonkološka oboljenja (6.088.331 KM), lijekove za rijetke bolesti (10.462.686 KM) i audio procesore (284.544 KM). Nabavke strateških lijekova Fond vrši shodno Odluci o usvajanju Liste citotoksičnih, bioloških i pratećih lijekova i Programu lijekova koji se primjenjuju u ograničeno dostupnim količinama. Fond je na kraju godine izvršio rezervaciju budžetskih sredstava planiranih na izdacima za strateške zalihe, u iznosu od 6.919.891 KM, u skladu sa članom 96. stav (5) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike u Republici Srpskoj.

Izdaci za otplatu dugova se odnose na otplatu glavnice kredita kod UniCredit Bank a.d. Banja Luka (32.835.107 KM), Nova banka a.d. Banja Luka (699.965 KM), NLB Banka a.d. Banja Luka (1.143.269 KM) i Banka Poštanska štedionica a.d. Banja Luka (126.242 KM).

Ostali izdaci se najvećim dijelom odnose na povrat uplaćenih sredstava za garancije i kaucije (147.791 KM), date avanse koji nisu opravdani do kraja godine (747.804 KM), otplatu duga po aktiviranim garancijama koje su date zdravstvenim ustanovama (61.721 KM), izmirenje obaveza iz ranijeg perioda po osnovu refundacija naknada plate za vrijeme privremene spriječenosti za rad i ino osiguranja sa Njemačkom, Slovenijom i Hrvatskom (9.487.552 KM) i izdatke iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti (4.186.799 KM).

Ostali izdaci iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti odnose se na izdatke za refundaciju naknada plate koje se refundiraju iz doprinosa za zdravstveno osiguranje (668.437 KM) i provedene multilateralne kompenzacije (3.518.362 KM).

Preporučuje se direktoru Fonda da obezbijedi da se bruto naknade članovima radnih grupa evidentiraju u okviru tekućih rashoda, shodno članu 92. stav (10) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

6.1.3. Budžetski suficit/deficit

U obrascu PIB 01 i obrascu PIF iskazan je budžetski deficit u iznosu od 3.030.985 KM i predstavlja razliku između zbira budžetskih prihoda i primitaka za nefinansijsku imovinu (1.016.457.687 KM) i zbira budžetskih rashoda i izdataka za nefinansijsku imovinu (1.019.488.672 KM).

6.1.4. Neto finansiranje

U obrascu PIB 01 i obrascu PIF iskazano je neto finansiranje u iznosu od 2.437.592 KM i predstavlja razliku između zbira primitaka od finansijske imovine, primitaka od zaduživanja

i ostalih primitaka (51.874.543 KM) i zbira izdataka za otplatu dugova i ostalih izdataka (49.436.951 KM).

6.1.5. Razlika u finansiranju

U obrascu PIB 01 i obrascu PIF iskazana je razlika u finansiranju u negativnom iznosu od 593.393 KM i predstavlja razliku između zbira ukupnih prihoda i primitaka (1.068.332.230 KM) i zbira ukupnih rashoda i izdataka (1.068.925.623 KM).

6.1.6. Izvještaj o izvršenju po računovodstvenim fondovima

Izvršenje budžeta Fonda u 2023. godini je iskazano u cjelosti na opštem računovodstvenom fondu 01 (obrazloženo u tački 6.1. izvještaja). Na ostalim računovodstvenim fondovima (od 02 do 05) nije bilo izvršenja u toku 2023. godine.

6.2. Bilans uspjeha

Bilans uspjeha, pored prihoda i rashoda iskazanih u obrascu PIF, sadrži i prihode i rashode obračunskog karaktera.

6.2.1. Prihodi

U Bilansu uspjeha za period 01.01-31.12.2023. godine iskazani su prihodi u iznosu od 1.067.216.553 KM, a čine ih poreski prihodi, neporeski prihodi, transferi između različitih jedinica vlasti i prihodi obračunskog karaktera.

6.2.1.1. Prihodi (osim obračunskih)

Prihodi (osim obračunskih) su iskazani u iznosu od 1.016.117.468 KM, a odnose se na budžetske prihode obrazložene u tački 6.1.1.1. izvještaja.

6.2.1.2. Prihodi obračunskog karaktera

Prihodi obračunskog karaktera iskazani su u iznosu od 51.099.085 KM, a najvećim dijelom su evidentirani po osnovu promjena na potraživanjima za nenaplaćene doprinose za zdravstveno osiguranje (38.357.568 KM) po Izvještaju Poreske uprave Republike Srpske iz Jedinstvene evidencije o prijavljenim i uplaćenim porezima za period 01.01-31.12.2023. godine (u daljem tekstu: Izvještaj Poreske uprave), zatim po osnovu Sporazuma o međusobnom poravnanju doprinosa između fondova obaveznog socijalnog osiguranja za period 01.07-31.12.2023. godine (501.505 KM), ukinutih ili iskorištenih rezervisanja iz 2022. godine za obaveze po sudskim sporovima i nepravosnažnim rješenjima za refundaciju naknade plata za vrijeme privremene spriječenosti za rad (1.953.721 KM), potraživanja za ino osiguranje u tekućoj godini (6.322.986 KM), naplaćenih potraživanja za ino osiguranje iz ranijih godina koja su prethodno klasifikovana kao nenaplativa (2.949.437 KM), otpisa obaveza na osnovu Odluke Upravnog odbora Fonda od 27.03.2023. godine (126.783 KM), te po osnovu potraživanja po regresnim postupcima za naknadu troškova isplaćenih iz sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja kada su isti nastali upotrebom motornog vozila, štetnom radnjom drugog lica ili propustom poslodavca da sprovede mjere zaštite zdravlja na radu, shodno članu 90., 91. i 92. Zakona o obaveznom zdravstvenom osiguranju (500.423 KM).

Prihodi obračunskog karaktera evidentirani po osnovu poreskih i drugih fiskalnih propisa (Izvještaj Poreske uprave), iskazni su u manjem iznosu za 623.254 KM (obrazloženo u tački 6.3.1.1. izvještaja).

Potraživanja i obračunski prihodi za naknadu troškova liječenja povreda prouzrokovanih upotrebom motornog vozila priznati su na osnovu zahtjeva koje Fond uputi osiguravajućoj kući, prije nego što osiguravajuća kuća odluči o zahtjevu i donese rješenje o prihvatanju zahtjeva za likvidaciju štete, što nije u skladu sa članom 106. stav (2) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za

budžetske korisnike, kojim je definisano da se prihodi priznaju kada su mjerljivi i izvjesni. Zbog nevedenog su ostali obračunski prihodi i kratkoročna potraživanja iskazani u većem iznosu za najmanje 482.338 KM.

Preporučuje se direktoru Fonda da obezbijedi da se obračunski prihodi i potraživanja od osiguravajućih kuća priznaju kada su mjerljivi i izvjesni, u skladu sa članom 106. stav (2) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

6.2.2. Rashodi

U Bilansu uspjeha za period 01.01-31.12.2023. godine iskazani su rashodi u iznosu od 1.055.945.055 KM, a čine ih tekući rashodi, transferi između različitih jedinica vlasti i rashodi obračunskog karaktera.

6.2.2.1. Rashodi (osim obračunskih)

Rashodi (osim obračunskih) su iskazani u iznosu od 902.326.403 KM, a odnose se na budžetske rashode obrazložene u tački 6.1.2.1. izvještaja.

6.2.2.2. Rashodi obračunskog karaktera

Rashodi obračunskog karaktera iskazani su u iznosu od 153.618.652 KM, a najvećim dijelom su evidentirani po osnovu realizacije (potrošnje) strateških zaliha insulina, citostatika i drugih specifičnih lijekova (105.185.110 KM), amortizacije građevinskih objekata, opreme, investicione i nematerijalne imovine (5.845.958 KM), rezervisanja za obaveze po sudskim sporovima i nepravosnažnim rješenjima na ime refundacije naknade plata za vrijeme privremene spriječenosti za rad (2.260.066 KM), gubitaka od prodaje poslovnog prostora u Banjaluci (114.180 KM), donirane zaštitne opreme zdravstvenim ustanovama za borbu protiv Covid 19 po Zaključku Vlade Republike Srpske iz 2022. godine (3.656.223 KM), te po osnovu usklađivanja vrijednosti imovine (36.518.170 KM).

Rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine se najvećim dijelom odnose na usklađivanje vrijednosti finansijske imovine na osnovu podataka iz Izvještaja Poreske uprave (31.242.658 KM), smanjenje vrijednosti akcija u vlasništvu Fonda po izvršenoj procjeni na dan 31.12.2023. godine (371.974 KM), korekciju vrijednosti potraživanja koja su osporena ili nisu naplaćena u periodu od 12 mjeseci od dospijanja (4.324.290 KM) i isknjižavanje potraživanja iz regresnih postupaka na osnovu procjene ovlaštenog pravnog punomoćnika Fonda o nepostojanju osnovanosti za utuženje (488.912 KM).

6.2.3. Finansijski rezultat

U Bilansu uspjeha za period 01.01-31.12.2023. godine, kao razlika prihoda i rashoda, iskazan je pozitivan finansijski rezultat u iznosu od 11.271.498 KM.

6.3. Bilans stanja

U Bilansu stanja na dan 31.12.2023. godine iskazane su ukupna aktiva i ukupna pasiva u neto iznosima od po 508.212.550 KM, a čine ih poslovna i vanbilansna aktiva i poslovna i vanbilansna pasiva.

6.3.1. Aktiva

Poslovna aktiva je iskazana u iznosu od 509.182.947 KM bruto vrijednosti, 197.524.050 KM ispravke vrijednosti i 311.658.897 KM neto vrijednosti, a čine je tekuća i stalna imovina.

6.3.1.1. Tekuća imovina

Tekuća imovina je iskazana u neto vrijednosti od 220.584.961 KM (bruto vrijednost 373.389.124 KM i ispravka vrijednosti 152.804.163 KM), a odnosi se na kratkoročnu finansijsku imovinu i razgraničenja i nefinansijsku imovinu u tekućim sredstvima.

Kratkoročna finansijska imovina i razgraničenja iskazani su u neto vrijednosti od 197.956.846 KM (bruto vrijednost 350.761.009 KM i ispravka vrijednosti 152.804.163 KM), a odnose se na gotovinu i gotovinske ekvivalente, kratkoročne plasmane, kratkoročna potraživanja, kratkoročna razgraničenja i kratkoročnu finansijsku imovinu i razgraničenja iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti iskazani su u iznosu od 27.625.306 KM, a odnose se na novčana sredstva u blagajni (940 KM) i na bankovnim računima (27.624.366 KM).

Kratkoročni plasmani su iskazani u neto vrijednosti od 19.342.213 KM (bruto vrijednost 31.785.457 KM i ispravka vrijednosti 12.443.244 KM), a odnose se na hartije od vrijednosti koje dospijevaju do godinu dana (1.632.442 KM) i dugoročne zajmove koji dospijevaju na naplatu do godinu dana (17.709.771 KM).

Hartije od vrijednosti koje dospijevaju do godinu dana odnose se na akcije i učešća u kapitalu koje je Fond stekao konverzijom duga po osnovu obaveza za doprinose za zdravstveno osiguranje. Klasifikovana su kao finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

Dugoročni zajmovi koji dospijevaju na naplatu do godinu dana odnose se na zajmove date zdravstvenim ustanovama po osnovu sporazuma, indirektnog zaduživanja i zajma Vlade Republike Srpske (17.685.614 KM) i fizičkim licima i radnicima (24.157 KM).

Kratkoročna potraživanja su iskazana u neto vrijednosti od 101.552.370 KM (bruto vrijednost 241.911.027 KM i ispravka vrijednosti 140.358.657 KM). Najvećim dijelom se odnose na neto potraživanja za nenaplaćene doprinose evidentirana po Izvještaju Poreske uprave (38.169.633 KM) i ostala kratkoročna potraživanja (63.347.461 KM)

Na osnovu Izvještaja Poreske uprave, evidentirana su ukupna potraživanja za nenaplaćene doprinose za zdravstveno osiguranje u neto iznosu od 45.376.527 KM. Od toga, kratkoročna potraživanja za doprinose za zdravstveno osiguranje za koje je produžen rok plaćanja u iznosu od 17.628.882 KM i dospjela potraživanja u iznosu od 20.540.751 KM. Sporna kratkoročno odgođena potraživanja iskazana su u iznosu od 21.669.386 KM i sporna dospjela (redovna) potraživanja u iznosu od 110.024.617 KM, koliko iznosi i njihova ispravka vrijednosti. Revizijom je utvrđeno da su kratkoročno odgođena potraživanja za nenaplaćene doprinose za zdravstveno osiguranje i prihodi obračunskog karaktera iskazana u manjem, a sporna kratkoročno odgođena potraživanja i njihova ispravka vrijednosti u većem iznosu za 623.254 KM, jer usklađivanje kratkoročnih odgođenih sa spornim odgođenim potraživanjima nije izvršeno shodno podacima iz Izvještaja Poreske uprave. U toku revizije Fond je evidentirao kratkoročno odgođena potraživanja za nenaplaćene doprinose za zdravstveno osiguranje u skladu sa podacima iz Izvještaja Poreske uprave i Uputstvom o primjeni MRS-JS - 23 Prihodi od transakcija koje nisu transakcije razmjene (porezi i prenosi), te shodno tome nije data preporuka.

Ostala kratkoročna potraživanja iskazana su u neto vrijednosti od 63.347.461 KM (bruto vrijednost 72.004.776 KM i ispravka vrijednosti 8.657.315 KM), a najvećim dijelom se odnose na potraživanja po osnovu ino osiguranja – konvencije, koja su značajnim dijelom procijenjena i iskazana u neto iznosu od 61.356.028 KM, zatim na potraživanja od Fonda PIO po osnovu doprinosa za zdravstveno osiguranje penzionera za decembar 2023. godine (1.259.497 KM) i potraživanja od osiguravajućih kuća po osnovu regresnih zahtjeva za naknadu štete (729.737 KM). Potraživanja od osiguravajućih kuća po osnovu regresnih zahtjeva za naknadu štete iskazana su u većem iznosu za najmanje 482.338 KM (obrazloženo u tački 6.2.1.2 izvještaja).

Kratkoročna razgraničenja su iskazana u iznosu od 2.568.906 KM, a najvećim dijelom se odnose na avanse u zemlji iskazane po osnovu korekcije obračuna za prethodno doznačena sredstava zdravstvenim ustanovama (Bolnica Trebinje i Bolnica Doboj) shodno ograničenjima za korekciju težinskih koeficijenata definisanih Pravilnikom o osnovama za

zaključivanje ugovora sa davaocima zdravstvenih usluga u 2023. godini (455.800 KM), avanse za liječenje u zdravstvenim ustanovama u inostranstvu (933.429 KM), razgraničene troškove po osnovu jednogodišnjih licenci nabavljenih tokom 2023. godine (1.101.511 KM) i razgraničenja po osnovi neizmirenih obaveza za naknade plata za vrijeme roditeljskog odsustva i bolovanja koje se refundiraju od fondova obaveznog socijalnog osiguranja (69.917 KM).

Kratkoročna finansijska imovina i razgraničenja iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti iskazani su u neto vrijednosti od 46.868.051 KM (bruto vrijednost 46.870.313 KM i ispravka vrijednosti 2.262 KM), a najvećim dijelom se odnose na potraživanja po osnovu posljednje raspodjele prihoda na kraju godine sa Računa javnih prihoda Republike (4.181.692 KM), zapisnika sa Poreskom upravom Republike Srpske o obračunu i poravnanju više i pogrešno uplaćenih javnih prihoda (922.946 KM), Sporazuma o međusobnom poravnanju doprinosa između fondova obaveznog socijalnog osiguranja za period 01.07-31.12.2023. godine (501.505 KM), refundacija isplaćenih naknada plate zaposlenima za vrijeme porodijskog odsustva (36.021 KM) i transfera iz republičkog budžeta (38.592.529 KM).

Potraživanja po osnovu transfera su iskazana za transfere koji su odobreni, ali nisu doznačeni do isteka godine, od Ministarstva rada i boračko-invalidske zaštite (12.669.183 KM), Republičkog sekretarijata za raseljena lica i migracije (17.821 KM) i Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske (25.905.525 KM).

Nefinansijska imovina u tekućim sredstvima iskazana je u iznosu od 22.628.115 KM, a odnosi se na strateške zalihe lijekova (insulini, citostatici, skupi lijekovi, lijekovi za rijetke bolesti). Strateške zalihe Fonda su zalihe lijekova koje za osiguranike nabavlja Fond i vrši evidentiranje na osnovu ulaznih faktura dobavljača sa kojima ima zaključene ugovore o nabavci. Izdavanje narudžbi, prijem i skladištenje lijekova vrše apotekarske ustanove.

6.3.1.2. Stalna imovina

Stalna imovina iskazana je u neto vrijednosti od 91.073.936 KM (bruto vrijednost 135.793.823 KM i ispravka vrijednosti 44.719.887 KM), a odnosi se na dugoročnu finansijsku imovinu i razgraničenja i nefinansijsku imovinu u stalnim sredstvima.

Dugoročna finansijska imovina i razgraničenja iskazani su neto vrijednosti od 66.659.445 KM (bruto vrijednost 67.282.699 KM i ispravka vrijednosti 623.254 KM), a odnose se na dugoročne plasmane (59.452.551 KM) i dugoročna potraživanja (7.206.894 KM).

Dugoročni plasmani se odnose na dugoročne zajmove date zdravstvenim ustanovama (59.332.018 KM) i stambene zajmove date radnicima Fonda (120.533 KM). Zdravstvenim ustanovama su dati zajmovi po zaključenim sporazumima (31.400.984 KM), po osnovu indirektnog kreditnog zaduženja Fonda u ime zdravstvenih ustanova bolničkog sektora (2.328.380 KM) i iz sredstava Vlade Republike Srpske koja je Fond vratio putem indirektnog kreditnog zaduženja (25.602.654 KM). Dio datih zajmova koji dospijevaju na naplatu u 2024. godini reklasifikovan je na kratkoročne plasmane.

Dugoročna potraživanja se odnose na potraživanja za doprinose za zdravstveno osiguranje za koje je produžen rok plaćanja (reprogrami) u iznosu od 7.830.148 KM bruto vrijednosti, 623.254 KM ispravke vrijednosti i 7.206.894 KM neto vrijednosti, evidentirana na osnovu Izvještaja Poreske uprave.

Nefinansijska imovina u stalnim sredstvima iskazana je u neto vrijednosti od 24.414.491 KM (bruto vrijednost 68.511.124 KM i ispravka vrijednosti 44.096.633 KM), a odnosi se na proizvedenu stalnu imovinu, neproizvedenu stalnu imovinu i nefinansijsku imovinu u stalnim sredstvima u pripremi.

Proizvedena stalna imovina iskazana je u neto vrijednosti od 21.078.258 KM (bruto vrijednost 62.346.568 KM i ispravka vrijednosti 41.268.310 KM), a odnosi se na zgrade i

objekte (14.618.410 KM), postrojenja i opremu (4.321.817 KM), investicionu imovinu (494.423 KM) i nematerijalnu proizvedenu imovinu (1.643.608 KM).

Vrijednost zgrada i objekata je u toku godine uvećana po osnovu renoviranja poslovne zgrade Direkcije Fonda (804.850 KM) i poslovnih zgrada filijala u Doboju i Derventi (464.259 KM), te izvršene zamjene poslovnog prostora Fonda za poslovni prostor Grada Derventa (20.514 KM), a umanjena po osnovu prodaje poslovnog prostora u Banjaluci (302.661 KM) i obračunate amortizacije (483.517 KM).

Vrijednost opreme je u toku godine uvećana za izvršene nabavke u iznosu od 1.170.586 KM, od čega se najveći dio odnosi na nabavku putničkog motornog vozila (48.999 KM), kancelarijskog namještaja (393.281 KM) i računarske opreme (660.892 KM), a umanjena po osnovu prodaje vozila i rashodovanja opreme u toku godine i po popisu u neto vrijednosti od 7.235 KM i obračunate amortizacije (2.560.661 KM).

Investiciona imovina se odnosi na vrijednost poslovnih objekata koji su dati u zakup (restoran poslovnog objekta Direkcije i poslovni prostori u Prnjavoru i Palama). Vrijednost investicione imovine je u toku godine uvećana po osnovu renoviranja i adaptacije restorana poslovnog objekta Direkcije Fonda (111.147 KM), a umanjena za iznos obračunate amortizacije (16.995 KM).

Nematerijalna proizvedena imovina se najvećim dijelom odnosi na računarske programe (1.638.718 KM). Vrijednost nematerijalne proizvedene imovine je u toku godine uvećana po osnovu izdataka za funkcionalno unapređenje PIS-a u (58.091 KM) i IZIS-a (316.801 KM), te bruto naknade članovima radne grupe - Nadzorni odbor za IZIS (71.508 KM), a umanjena po osnovu obračunate amortizacije (2.460.852 KM). Vrijednost nematerijalne proizvedene imovine je precijenjena za iznos priznat u knjigovodstvenu vrijednost imovine po osnovu bruto naknada članovima Nadzornog odbora za IZIS (obrazloženo u tački 6.1.2.2.).

Neproizvedena stalna imovina iskazana je u neto vrijednosti od 2.061.723 KM (bruto vrijednost 4.890.046 KM i ispravka vrijednosti 2.828.323 KM), a odnosi se na zemljište (1.926.282 KM) i licence (135.441 KM). Vrijednost neproizvedene stalne imovine je u toku godine umanjena zbog isknjižavanja pripadajućeg zemljišta prilikom prodaje poslovnog prostora u Banjaluci (146.524 KM) i obračunate amortizacije za licence (323.931 KM).

Nefinansijska imovina u stalnim sredstvima u pripremi iskazana je u vrijednosti od 1.274.510 KM, a odnosi se na poslovni prostor u kojem je smještena Filijala u Trebinju, a koji je predmet sudskog spora (obrazloženo u tački 6.6. izvještaja).

6.3.2. Pasiva

Poslovna pasiva je iskazana u iznosu od 311.658.897 KM, a čine je obaveze i razgraničenja i vlastiti izvori.

6.3.2.1. Obaveze i razgraničenja

Obaveze i razgraničenja su iskazani u iznosu od 316.648.572 KM po osnovu kratkoročnih obaveza i razgraničenja (171.086.401 KM) i dugoročnih obaveza i razgraničenja (145.562.171 KM).

Kratkoročne obaveze i razgraničenja se odnose na kratkoročne finansijske obaveze (42.496.595 KM), obaveze za lična primanja zaposlenih (1.946.297 KM), obaveze iz poslovanja (10.547.900 KM), obaveze za doznake na ime socijalne zaštite koje isplaćuju institucije obaveznog socijalnog osiguranja (108.370.777 KM), kratkoročna rezervisanja (2.260.066 KM), kratkoročne obaveze i razgraničenja iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti (5.464.766 KM).

Kratkoročne finansijske obaveze se odnose na dio obaveza po dugoročnim zajmovima od domaćih banaka koji dospijevaju na naplatu do godinu dana.

Obaveze za lična primanja zaposlenih se odnose na obaveze za bruto plate zaposlenih za decembar 2023. godine (1.890.907 KM) i obaveze za bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih (55.390 KM).

Obaveze iz poslovanja u zemlji se najvećim dijelom odnose na dio obaveza koji dospijeva u 2024. godini po Sporazumu o načinu plaćanja duga za pružene usluge dijalize prema zdravstvenim ustanovama Fresenius Medical Care Centar za dijalizu Šamac (2.886.474 KM) i Internacionalni dijalizni centar Banja Luka (6.143.889 KM), te obaveze prema dobavljačima za nabavku roba i usluga (1.377.100 KM).

Obaveze za doznake na ime socijalne zaštite koje isplaćuju institucije obaveznog socijalnog osiguranja su iskazane po osnovu obaveza prema zdravstvenim ustanovama (44.657.152 KM), za ino osiguranje (37.960.515 KM), nabavku insulina, traka i lanceta, citostatika, specifičnih lijekova, bioloških lijekova i ostalih strateških zaliha (22.948.640 KM), refundacija naknada plate za vrijeme privremene spriječenosti za rad osiguranika u privredi (2.800.901 KM) i za pojedinačne refundacije (3.569 KM).

Obaveze prema zdravstvenim ustanovama se odnose na obaveze prema zdravstvenim ustanovama - ugovaračima (18.558.900 KM), apotekama (14.654.455 KM), za ortopedije (1.059.666 KM), dijalizu (1.966.621 KM), konsultativnu specijalističku zaštitu (277.998 KM), prema zdravstvenim ustanovama u inostranstvu (6.070.151 KM), prema zdravstvenim ustanovama Federacije BiH i ostale obaveze (2.069.361KM).

Obaveze po osnovu ino osiguranja odnose se na obaveze za zdravstvenu zaštitu osiguranika Republike Srpske koji se nalaze na privremenom boravku u inostranstvu i kojima je pružena zdravstvena zaštita – stvarni trošak (7.886.402 KM) ili za koje se plaća zdravstvena zaštita u mjesečnom paušalnom iznosu na osnovu sporazuma o međunarodnom osiguranju (30.074.113 KM). Obaveze za paušalna plaćanja za 2023. godinu su procijenjene u iznosu od 11.815.562 KM.

Kratkoročna rezervisanja se odnose na rezervisanja po osnovu sudskih sporova (300.000 KM) i nepravosnažnih rješenja Fonda o usvojenim zahtjevima za refundaciju naknada plate isplaćenih od poslodavca zaposlenima za vrijeme privremene spriječenosti za rad (1.960.066 KM).

Kratkoročne obaveze i razgraničenja iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti se najvećim dijelom odnose na obaveze prema budžetskim korisnicima po osnovu refundacija naknada plate isplaćenih zaposlenima za vrijeme privremene spriječenosti za rad (5.449.795 KM)

Do isteka roka za izradu i dostavljanje godišnjih finansijskih izvještaja izmirene su dospjele obaveze iz 2023. godine u iznosu od 76.061.083 KM, a najvećim dijelom se odnose na izmirene obaveze na ime socijalne zaštite (64.005.777 KM), obaveze po dugoročnim zajmovima koji dospijevaju na naplatu do godinu dana (6.710.822 KM), obaveze iz poslovanja (2.920.226 KM) i obaveze za lična primanja zaposlenih (1.946.297 KM).

Dugoročne obaveze i razgraničenja čine dugoročne finansijske obaveze (132.479.523 KM), dugoročna rezervisanja i razgraničenja (17.405 KM) i ostale dugoročne obaveze (13.065.243 KM).

Dugoročne finansijske obaveze po zajmovima iskazane su po osnovu kredita kod domaćih banaka i to kod Banka Poštanska štedionica a.d. Banja Luka (352.304 KM), Nova banka a.d. Banja Luka (26.542.629 KM), NLB Banka a.d. Banja Luka (3.198.902 KM), UniCredit Bank a.d. Banja Luka (84.269.136 KM), MF banka a.d. Banja Luka (14.343.494 KM) i Naša Banka a.d. Banja Luka (3.773.059 KM)

Ostale dugoročne obaveze se odnose na obaveze prema zdravstvenim ustanovama Fresenius Medical Care Centar za dijalizu Šamac (4.192.082 KM) i Internacionalni dijalizni centar Banja Luka (8.873.161 KM) po Sporazumu o načinu plaćanja duga za pružene usluge dijalize, koji su u 2017. godini zaključili Vlada Republike Srpske i Fond s jedne

strane i Fresenius Medical Care Deutschland GmbH, Fresenius Medical Care Centar za dijalizu Šamac i International Dialysis Centers BV, Internacionalni dijalizni centar Banja Luka s druge strane.

6.3.2.2. Vlastiti izvori sredstava

Vlastiti izvori sredstava iskazani su u negativnom iznosu od 4.989.675 KM, a čine ih trajni izvori sredstava (2.088.986 KM), revalorizacione rezerve po osnovu procjene nefinansijske imovine (48.366 KM), negativan finansijski rezultat ranijih godina (18.401.346 KM) i pozitivan finansijski rezultat tekuće godine (11.274.319 KM).

Finansijski rezultat ranijih godina predstavlja zbir ukupnog finansijskog rezultata koji je utvrđen na dan 31.12.2022. godine u negativnom iznosu od 18.352.965 KM i direktnih knjiženja na teret finansijskog rezultata ranijih godina u iznosu od 48.381 KM, koja su vršena na osnovu knjižnih obavještenja za vraćene više ili pogrešno uplaćene javne prihode iz ranijih godina po izvršnim rješenjima Poreske uprave Republike Srpske.

Finansijski rezultat tekuće godine predstavlja razliku između prihoda i rashoda iskazanih u Bilansu uspjeha (11.271.498 KM) uvećanu za iznos srazmjerne amortizacije revalorizacionih rezervi (2.821 KM).

6.3.3. Vanbilansna evidencija

Pozicije vanbilansne aktive i pasive na dan 31.12.2023. godine su iskazane u iznosu od po 196.553.653 KM, a odnose se na tuđa sredstva na korišćenju (157.656 KM), primljene garancije za dobro izvršenje ugovora i ozbiljnost ponude (16.748.513 KM), mjenice date bankama kao obezbjeđenje kredita (174.976.118 KM), garancije za uredno izmirenje obaveza za usluge Centra za radio terapiju (3.000.000 KM) i stanove i poslovne prostore na teritoriji Federacije BiH koji se po naslijeđenim evidencijama filijala nalaze u Glavnoj knjizi Fonda (1.671.365 KM). U toku godine nisu preduzimane pravne radnje za utvrđivanje statusa prethodno navedenih stanova i poslovnih prostora.

Na vanbilansnim pozicijama su bile evidentirane primljene mjenice za dobro izvršenje ugovora koji su u cjelosti realizovani do 31.12.2023. godine, te su zbog toga pozicije vanbilansne aktive i pasive precijenjene za iznos od 3.889.162 KM. U toku revizije Fond je u skladu sa članom 92. stav (4) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike isknjižio mjenice koje se odnose na realizovane ugovore i shodno tome nije data preporuka.

6.4. Bilans novčanih tokova

U Bilansu novčanih tokova iskazani su prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (980.758.103 KM), investicionih aktivnosti (9.988.651 KM) i aktivnosti finansiranja (40.000.000 KM). Odlivi gotovine su iskazani po osnovu poslovnih aktivnosti (1.013.394.364 KM), investicionih aktivnosti (2.984.610 KM) i aktivnosti finansiranja (34.804.583 KM).

Neto smanjenje gotovine i gotovinskih ekvivalenata iskazano je u iznosu od 20.436.803 KM, po osnovu pozitivnog neto novčanog toka iz investicionih aktivnosti (7.004.041 KM) i aktivnosti finansiranja (5.195.417 KM), te negativnog neto novčanog toka iz poslovnih aktivnosti (32.636.261 KM).

Stanje gotovine na početku perioda iznosi 48.062.109 KM, a na kraju perioda iznosi 27.625.306 KM.

Bilans novčanih tokova sačinjen je u skladu sa članom 42. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika i zahtjevima MRS-JS 2 – Izvještaji o novčanim tokovima (paragraf 18, 22, 25 i 26).

6.5. Vremenska neograničenost poslovanja

Fond je izvršio procjenu sposobnosti u smislu nastavka poslovanja, finansiranja aktivnosti i izmirenja obaveza i u Napomenama uz finansijske izvještaje objelodanio da su finansijski izvještaji sačinjeni u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, shodno zahtjevima MRS-JS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja (paragraf 15 (c) i 38).

6.6. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze

Na osnovu objelodanjivanja u Napomenama uz finansijske izvještaje i prema pisanoj informaciji Sektora za pravne poslove Fonda sačinjenoj za potrebe revizije, na dan 31.12.2023. godine vodi se šest sudskih sporova vrijednosti 3.135.436 KM (bez zakonskih zatezних kamata i troškova sudskih postupaka) u kojima je Fond tužilac. Takođe, protiv Fonda se vodi 29 sudskih postupaka vrijednosti 3.604.949 KM, a odnose se na sporove po tužbama dobavljača, sporove sa zdravstvenim ustanovama, sporove u vezi s refundacijom naknada plate za vrijeme privremene spriječenosti za rad, sporove u vezi s refundacijom troškova zdravstvene zaštite po tužbama osiguranika i radne sporove. Od navedenog, šest sporova se odnosi na kupovinu poslovnog prostora za potrebe Filijale Trebinje.

Na osnovu Odluke Upravnog odbora o kupovini poslovnog prostora za potrebe Filijale Trebinje, Fond je sa fizičkim licem zaključio Ugovor o kupoprodaji, broj OPU-1238/2016 od 13.07.2016. godine. Zbog spora oko izvršenja odredbi navedenog ugovora vezanih za upis i brisanje založnog prava – hipoteke, u 2017. godini pokrenuti su sudski sporovi od strane fizičkog lica - prodavca protiv Fonda radi ispunjenja ugovora i od strane Fonda protiv fizičkog lica - prodavca radi raskida ugovora. Rješavajući po tužbi fizičkog lica-prodavca (broj predmeta 71 0 P 256887) na osnovu presuda Osnovnog i Okružnog suda u Banjaluci kojima je potvrđena pravna valjanost ugovora, dana 31.12.2018. godine izvršena je prinudna naplata sa bankovnog računa Fonda u iznosu od 1.755.238 KM za kupoprodajnu vrijednost poslovnog prostora (1.274.510 KM) i zateznu kamatu i troškove postupka (480.728 KM). Nakon što su iskorišteni redovni i vanredni pravni lijekovi, Fond je u 2022. godini uložio apelaciju Ustavnom sudu BiH. U predmetu po tužbi Fonda protiv fizičkog lica-prodavca (broj predmeta 71 0 P 268088) presudama Osnovnog i Okružnog suda u Banjaluci raskinut je ugovor o kupoprodaji i tuženi je obavezan da tužiocu plati iznos od 1.707.739 KM i zakonsku zateznu kamatu od dana 01.01.2019. godine pa do isplate. Zbog toga što je sud ugovor raskinuo a ne poništio, nakon što su iskorišteni redovni i vanredni pravni lijekovi, Fond je u 2022. godini uložio apelaciju Ustavnom sudu BiH. Takođe, u vezi postupanja ovlaštenog lica prilikom izdavanja potvrde o brisanju zabilježbe hipoteke po osnovu predmetne nekretnine, Fond je u 2019. godini pokrenuo parnični postupak za naknadu štete protiv Republičke uprave za geodetske i imovinsko-pravne poslove Republike Srpske. Tužbeni zahtjev je odbijen i nakon što su iskorišteni redovni i vanredni pravni lijekovi u postupku, Fond je u 2022. godini podnio apelaciju Ustavnom sudu BiH. S obzirom da je pravosnažnom presudom Osnovnog suda u Banjaluci iz 2019. godine raskinut ugovor o prodaji između pravnog lica-prvog vlasnika spornog poslovnog prostora i fizičkog lica koje je prodalo nekretninu Fondu, pravno lice je u 2021. godini pokrenulo parnični postupak protiv Fonda radi naplate duga po osnovu korištenja poslovnog prostora. Na osnovu presuda Okružnog privrednog suda u Trebinju i Višeg privrednog suda u Banjaluci, te rješenja o izvršenju Okružnog privrednog suda u Banjaluci, sa bankovnog računa Fonda je 18. i 21.08.2023. godine izvršena prinudna naplata u korist tražioca izvršenja u ukupnom iznosu od 654.712 KM i njegovog pravnog zastupnika na ime troškova postupka i izvršenja u iznosu od 24.415 KM. Presudom Vrhovnog suda Republike Srpske preinačena je presuda Višeg privrednog suda u Banjaluci i tužbeni zahtjev pravnog lica-prvog vlasnika odbijen je u cjelosti. Na osnovu toga je Fond 24.11.2023. godine podnio prijedlog o protivizvršenju i o istom se čeka odluka suda.

Osim navedenog, u Napomenama uz finansijske izvještaje Fond je objelodanio potencijalne obaveze koje se odnose na liječenje osiguranih lica Fonda u inostranstvu po rješenjima

koja su odobrena, a za koje nisu dostavljeni predračuni/računi do kraja 2023. godine (352.251 KM), zahtjeve za refundaciju naknada plate za vrijeme privremene spriječenosti za rad koji su zaprimljeni do završetka izvještajnog perioda i u procesu su obrade i odobravanja (11.849.082 KM) i zahtjeve po kojima nije priznato pravo na refundaciju, ali podnosilac ima mogućnost da nakon ispunjenja uslova ponovo podnese zahtjev (3.128.476 KM).

Takođe je objelodanjeno da je Sporazumom o načinu plaćanja duga dijaliznim centrima, koji je zaključen između Vlade Republike Srpske i Fonda s jedne strane i Fresenius Medical Care Deutschland GmbH, Fresenius Medical Care Centar za dijalizu Šamac i International Dialysis Centers BV, Internacionalni dijalizni centar Banja Luka s druge strane, predviđen oprost zatezne kamate u iznosu od 16.183.065 KM i umanjenje duga za 7.045.001 KM ukoliko se odredbe Sporazuma budu poštovale.

6.7. Napomene uz finansijske izvještaje

Uz finansijske izvještaje za period 01.01-31.12.2023. godinu sačinjene su Napomene koje pružaju neophodne opšte informacije o Fondu, primijenjenim propisima za izradu godišnjeg obračuna, računovodstvenoj osnovi, primijenjenim računovodstvenim politikama, stalnosti poslovanja, potencijalnoj imovini i obavezama, te upućuju na povezane informacije prezentovane u obrascima finansijskih izvještaja. U Napomenama uz finansijske izvještaje nisu objelodanjene iznosi i razlog neusaglašenosti dijela međusobnih potraživanja i obaveza prema osporenim konfirmacijama sa Univerzitetkim kliničkim centrom Republike Srpske i Bankom Poštanska štedionica a.d. Banja Luka, kako je definisano članom 18. stav (1. i 3.) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 94/15 i 78/20). Osim za navedeno, Napomene su sačinjene u skladu sa članom 46. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika i u skladu sa MRS-JS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja.

U Napomenama uz finansijske izvještaje objelodanjeno je da hakerski napad koji je 31.12.2023. godine izvršen na IZIS nije imao uticaj na proces sačinjavanja finansijskih izvještaja, jer su svi finansijski podaci i informacije Fonda pohranjeni u PIS-u, koji je zaseban informacioni sistem.

Preporučuje se direktoru Fonda da obezbijedi da se u Napomenama uz finansijske izvještaje objelodanjuju informacije o neusaglašenim saldima potraživanja i obaveza, kao i razlozi zašto usaglašavanje nije izvršeno, u skladu sa članom 18. stav (1. i 3.) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske.

Revizijski tim

Ivana Marjanović, s.r.

Duška Brkić, s.r.